

Povodeň

Na začátku srpna začalo pršet, na horách stoupaly hladiny řek a rybníků a nenápadných malých říček. Po třech týdnech Saharských veder, kdy teplota stoupala až na 41C, lidé si libovali, že je konečně déšť a trochu chladněji.

Řeka stoupá, přehrady upouští vodu do spodnějších přehrad až nakonec není co upouštět a voda se valí přes přehradu. Jestli přehrada ten nápor vydrží? Není to příjemný pocit, vidět jen kousky přehrad nad hladinou, kde je voda stejně vysoko jak dole tak i nahoře. Voda se valí s hukotem, vytváří mlžný opar nad řekou, je nezkrotná. Vlije a přelije se kamkoliv. Na všech přehradách jsou lidé ve dne v noci v pohotovosti. Přebírají hlášení z celého povodí, nikde to není jednoduché. Ale už na začátku povodí řeka začala stoupat a zalévat vesnice a blížila se k městům.

V televizi vysílají neustále zprávy o stavu vody a o začínajících povodních, lidé musí v noci utíkat ze svých domovů, kdy velká voda bere vše. Zaplavuje domy, nebo je bere s sebou, stromy láme a odnáší. Je záběr z povodně. Lidé stojí na mostě a koukají na rozbouřenou řeku, která proudí pod nimi. Najednou začali křičet a utíkají pryč. Kamera zabírala velký a krásný dům, s červenou střechou a komínem, majestátně zvolna pluje po řece a houpá se na vlnách. Krásný to pohled na dům, který stojí na svém místě, z komína se kouří, děti běhají po zahradě se psem a hrají si. Teď takový utěšený dům plul na rozbouřené řece a pomalu se blížil k mostu.

Najednou bum – náraz a z pod mostu vyplouvají trámy, prkna, nábytek, postel s peřinami. Bylo po utěšeném domově – domov se rozpadl jako dětská skládačka. Z toho na člověka padá tíseň. Je slabý proti přírodě a má si jí vždy vážit. Teprve teď lidé vidí, co voda dokáže udělat za škody. Záběry v televizi z Prahy – Karlína. Po ulicích jezdily nafukovací čluny hasičů a policie a bylo tam nezvyklé ticho. Mrtvé město. A také mrazení v zádech, co všechno dokáže voda.

Přehrada.

Jana na přehradě pracovala se svými kolegy. Koukali na hráz přehrad, přes kterou se začala valit voda. Už je zaplavená elektrárna s Kaplanovými turbinami, které jsou na všech přehradách vltavské kaskády. Teď se lidem přezdívalo – vodníci v Čechách a na kaskádách. Jak začala voda přetékat přes hráz přehrad, postupně mohutněla a sílila. Proud vody se nezadržitelně valily s burácením korytem řeky. Koryto řeky pod přehradou začalo být malé, voda se rozlévala po břehu a zaplavovala domy.

V tom se přihnala obrovská vlna, přelila se s rychlostí přes přehradu. Jana nevěřícně kouká a křičí z plných plic.

„Voda mě bere můj dům a sousední také.“

Bez dechu se dívá bezmocně, jak voda boří vrata, zaplavuje dům, odnáší všechno ze zahrádky – najednou je polovina domu pryč, jako když ho usekne. Technici se sbíhají k Janě do velína a užasle sledují velkou vodu. Sousedovi z domu zbyla také jen půlka. Je vidět chodba, kuchyň se sporákem v přízemí. Sporák se kolébá a dává na pochod, bere s sebou lavici, stůl, židle. Janě z domu voda sebrala ložnici, postel už odplouvá. Matrace a peřiny stačili odvézt včas. Nábytek neodváželi, takovou pohromu nikdo nečekal.

Dcera s manželem a vnoučkem, kteří bydleli s Janou v domě, zůstali už druhý den v Praze u tchýně, protože se z Prahy nedostali ven. Silnice a mosty jsou zaplavené velkou vodou, celá oblast je neprůjezdná. Jenom Jana je v práci, ve svém velíně, který neopustila. A proč by ho měla opouštět? U vody vyrostla, žije u vody, voda k ní patří, tak proč by měla někam utíkat? Naštěstí jsou kolem přehrad skály a

po nich se dá utéci nahoru. Zásobují se z hořejších vesnic. Připadají si jako Indiáni, kteří také lezli do údolí a z údolí ven pro zásoby.

Jana je silná, poslechla technika a ten jí zachránil od šoku. Vzal jí za ramena.

„To nevadí, postavíš si nový dům a lepší. A někde jinde, kde není voda.“

Jana se vzbouřila. „Jak někde jinde? Tady je moje místo, můj život, můj domov. Zůstanu tady doma, postavím si nový dům na stejném místě.“

„A co dcera a její rodina?“

Jana je rozhodnutá. „To já nevím, jenom vím, že já nikam jinam nepůjdu. Když přišla dneska stoletá voda, to znamená, že další voda přijde za dalších sto let a to já tady dávno nebudu.“

Teprve teď si Jana uvědomuje, že opravdu tady chce zůstat. Voda jí nevyžene. Dům si postaví nový, hlavně, že nikdo nepřišel o život. Jana vzpomíná na svého dědečka a tiše šeptá.

„Dědo, co tomu říkáš? Ty jsi přišel o život, když jsi se plavil na šífech, a já jen o dům. Pomoz mě, prý jsem celá po Tobě. Z babiččina vyprávění znám Tebe.“

Kolegové odběhli hlídat vodu a Jana zůstala sama. Kouká se na dům.

„Vždyť nemám vlastně kde spát?“

Přišel kolega a přinesl v náručí psa, bílého a ten se třásl strachy. Jak ho kolega postavil na zem, pes se rozběhl k Janě, ona ho vzala do náruče a říká udiveně. „Já toho pejska znám.“

Přišel technik a hladil pejska. „Musíš zavolat dceru, že jsi v pořádku. Mluvil jsem s ústředím, musíme se vystřídat. Zůstane tady jen služba. Ty jsi přišla o dům, jsi ve stresu, musíš se jít vyspat,“ a podává Janě vysílačku.

Jana vytáčí číslo na Malešice. Ozývá se matka zetě a volá rodinu. „Volá babička a je v pořádku.“

Postupně s ní mluví všichni a Jana je uklidňuje. „Jsem v pořádku a jdu se vyspat.“

„Do našeho domu?“ „Ne jinam, už musím jít, ahoj.“

Jana podává vysílačku technikovi a odchází si sbalit věci. Kolega mluví tiše s dcerou, protože Jana vysílačku zapomněla vypnout.

„Mám strach o vaši maminku. Spadl Vám dům, polovic domu sebrala voda, matka nemá kde spát, ale bere to statečně. Jde nahoru do vesnice, musí se vyspat, ale určitě zase za dva dny bude v práci. Zavolejte zítra,“ a dává dceři číslo na vysílačku.

Kolega, co přinesl psa, říká Janě. „To jsem ti zapoměl říci. Ten starý pán, co mě dal pro Tebe toho psa Tě prosí, abys šla spát k němu do chaty. Prý tě poslechl a zůstal v chatě a teď má o Tebe strach. Ze shora jsme viděli tu vodu, jak se valí na Tvůj dům – ach jo, on je rozbitý, vzala ho voda,“ vydechne užasle.

Jana má sbalenou tašku s prádlem a ptá se. „Kdo jde nahoru se vyspat?“

Tři kolegové odcházejí s Janou. Jeden drží psa, ten se chudák celý třese, jak má strach z hučící řeky. Jdou přes lávku a skáčí přes kaluž.

„Přece se neumáčíme,“ smějí se.

Voda řve, burácí dole, jako v pekle se převrací a bílé jazyky vyplivuje. Rychle pospíchají nahoru po cestě. Dojdou nahoru a vidí, že cesta je přehrazená a hlídá jí policajt. Ptá se jich.

„Vy jste od přehrady, máte kde spát, chcete někam odvézt?“ Uvidí Janu, která drží v náručí psa.

„Paní, co tady děláte? Sem žádní turisté nesmí, běžte pryč,“ oboří se na ni. Myslí si, že je nějaký čumil, který tady okouní a chce se dívat na přehradu.

„Já tady také pracuju,“ Jana se rozhlíží.

Policajt nevěří. „Já tu žádnou ženu napsanou nemám. Vy jste ještě nebyla tady nahoře?“

„Ne, já držela službu dole, protože to mám nejbliž. Napište si moje jméno, zítra zase půjdu dolů pracovat., abyste mě pustili.“

Ze silnice na ni volá starý pán. „Paní hrázná, já tu na Vás čekám, pojdte ke mně spát.“

Policajt se diví. „To Vy jste ta paní hrázná a teď vám spadl dům, říkali to kolegové.“

Kolega Jany mu říká. „Ano to je paní hrázná, Vy byste měl mít trochu citu, Vám voda dům neodnesla, ale jí ano.“

Technici jdou k autu, kde sedí druhý policajt. „Prosíme Vás, nemůžete nás odvézt tady do vesnice, my tam spíme a musíme zase jít brzo do služby, vystřídat kolegy.“

Policajt ochotně startuje auto. „Vy také, paní?“

„Já nevím, asi ne.“ Jana odchází s pejskem na silnici. Starý pán jí objímá.

„Mám tady auto, starou škodovku, ale ještě jezdí. Nasedejte, jedeme.“

Jana nasedá a jedou o jednu vesnici dál. Vystupují na okraji vesnice u větší chaty se zahrádkou. Pejsek Ronda se hned hrne dovnitř a radostně štěká. Volá sousedka.

„Tak už jste tady, to je dobře. Děda má návštěvu. Já jsem Vám, paní hrázná, upekla koláč.“ Dodává. „Já vím, že pracujete na přehradě, děda nám to vyprávěl, když byl u Vás s rodinou na návštěvě a s pejskem.“

Jana poděkuje a jde s koláčem dovnitř. Děda otevírá dveře u jednoho pokoje.

„To bude Váš pokoj. Tady spala dcera vždycky,“ ausmívá se. „Teď tady bude zase veselo.“

Jana je unavená. „To se mnou si asi moc veselí neuzijete.“

Děda má připravený čaj v termosce, nalévá Janě a nakrájí koláč. Jana pomalu jí a pije. Chce si vzít další kousek koláče, ale koláč nikde. Hned se omlouvá.

„Snědla jsem Vám všechny koláč, nezlobte se, Vy teď nemáte co jíst.“

Děda šibalsky na ní mrkne. „Mám tady skvělé sousedy. Vždy mě něco uvaří a upečou. Tady je sprcha a pak musíte spát.“

Jana se sprchuje a cítí, jak se jí rozlévá teplo po celém těle. Padá do postele a v tu chvíli spí. Děda jde k sousedů, jejich syn právě přijel domů.

„Prosím Vás, mám u sebe ubytovanou paní z přehrady. Na přehradě musí vědět, kde je. Zavoláme tam.“

Syn se diví, jak děda přišel k paní z přehrady a vytáčí číslo na informace. Dostává číslo na ústředí a zavolá tam.

„Prosím, potřebuji se dovolat na přehradu.“

„To by mohl říci každý, milý pane, ti nemají na nikoho čas.“

„Ale já musím nahlásit novou adresu paní z přehrady – té, co jí voda vzala dům.“

Chvilí je ticho a pak se ozve. „To je paní hrázná. Dám Vám číslo na přehradu.“

Syn vytáčí číslo a po dlouhé době se ozve. „Tady přehrada, konečně nám funguje telefon. Kdo volá?“

„Nahlašuji Vám novou adresu paní hrázná. Je to Návist 55 a telefon na nás.“ Syn diktuje telefon.

„To je prima, ona si musí odpočinout, zažila šok, spadl jí barák a ona viděla, jak jí ho voda odnáší. Musím dát Váš telefon její dceři, aby věděla, kde má matku. Děkuje Vám.“

Syn se diví. „Tak u nás máme hrdinku z přehrady. Řeknu to starostovi, musíme pro ni něco udělat. Mami, asi bude volat její dcera, tak jí řekni naši adresu.“

Děda si vzpomíná. „Mám doma kousek chleba, paštiku a čaj. Musím jít nakoupit do krámku.“

Ale sousedka rychle povídá. „Je zavřeno, paní vedoucí tady nebydlí, má dům jinde, ale mám na ní telefon.“ Volá mobilem.

„Nezlobte se, že Vás volám, ale máme tady ubytovanou paní z přehrady. Voda jí vzala dům a ona nemá co na sebe. Hlavně nemá co jíst a ti lidé na přehradě také ne. Nemáte v krámě něco k jídlu?“

Domlouvají se, že paní vedoucí chleba, housky, salámy zítra přiveze.

„Dědo, dneska vám musíme dát všichni něco ze svého. Pojdte, půjdeme po sousedech, abyste neměli hlad.“

„Zrovna pečou husu, tak vám za chvíli jí přinesu i s knedlíky a zelím. A buchty,“ druhá sousedka je také ochotná.

Takto chodili po sousedech a všude něco dostali. Bundu, trička, ponožky pro Janu, vajíčka, buchty, sýry.

„Mám tady plno oblečení po dceři, ale to si musí paní hrázná ozkoušet sama,“ rozhlíží se sousedka.

Děda přinesl jídlo a oblečení do chaty a čekal jen, až se Jana probudí. Jana spala a spala, byla moc unavená a vyčerpaná. Zdálo se jí, že mluvila se svým dědečkem, kterého nepoznala. Děda se usmíval.

„Jsem na Tebe pyšný, holka. Jsi pravá vnučka svého dědy. Nenecháš se odradit neúspěchem a ani pohromou. Já šel vždycky také dál. Kolikrát jsem byl na dně, neměli jsme peníze, protože se nemohlo plavit dříví, přišly ledové kry a hned uhodily silné mrazy, kry zmrzly. Pak přišlo tání, hodně dřeva se nám polámalo a kry je odnesly. Nebyla práce, děti chtěly jíst, žena byla mrzutá, my muži nešťastní. Chytali jsme potajmu zajíce, lovili ryby, jen aby rodina neměla hlad. Když jsme zabili poslední slepici, přišlo tání. Žena šla s dětmi od řeky, pomáhali sedlákovi na poli, dostali najíst a bylo zase dobře. My měli práci, připravovali jsme šify a pak plavili dřevo do Prahy. Byl jsem šťastný s tvou babičkou. Pak, když jsem zůstal přimáčkнутý kládou na balvanu ve vodě, hlavu jsem měl nahoře, přilítla druhá kláda, praštila mě do hlavy a já umřel. Byl jsem u babičky a říkal jí, že jí mám moc rád a aby mě odpustila, protože jí tu nechávám s dětmi samotnou. Ona mě poslouchala, byla tichá. Pak jsem slyšel, jak říkala sousedce.

„Je mě, jako by mě můj Pepa volal a říkal, že odchází a má mě moc rád.“ Sousedka zvažněla. „To Váš muž měl asi neštěstí, teď se vrátil, aby se s vámi rozloučil. Musíte mu něco říci.“

Babička vyběhla ven a tiše řekla. „Milý Pepo, bylo mě s Tebou moc dobře, děkuji ti za všechno.“

Jana se nemohla probudit, stále viděla svého dědečka. Pak vstala a šla do kuchyně. Uviděla chleba namazaný paštikou a termosku s kávou. Dostala hlad, posadila se a všechno snědla a kávu vypila. Uslyšela hlasy a divila se, kde to je. Vešla sousedka s dědou.

„A jeje, paní hrázná se nám probudila. Pěkně Vás u nás vítáme. Tady vám nesu něco k jídlu, určitě jste vyhládlá.“ Sousedka staví hrnce na stůl. Nandává na talíř stehno husy a k tomu knedlíky se zelím.

„Snědla jsem chleba a vypila kávu, moc se omlouvám, ale měla jsem veliký hlad,“ omluvně se Jana usmívá. „Já jsem už také jedl a je to moc dobré, jen jezte,“ pobízí děda Janu.

Přichází syn sousedky. „Vítám Vás u nás, teda u našeho souseda. Je to moc dobrý člověk. Obešel jsem sousedy, všichni vám něco dají na sebe. Prší a je chladno. Určitě nemáte nic do deště.“

Jana přikyvuje a přitom jí. „Vzala jsem si jen to nejnnutnější, opravdu nemám co na sebe.“

Syn si sedá k Janě. „Jmenuji se Jarda a jsem místostarosta. Mluvil jsem se starostou, ubytování vám poskytne tady starý pán, my vám zajistíme stravu a něco

na sebe. Musíme se o Vás postarat, než si postavíte nový dům,“ usměje se. „Zítra přijede Vaše dcera s manželem, volala nám.“

Jana se diví. „Kde vzala moje dcera Váš telefon?“

„To zařídil také starý pán. Donutil mě volat k Vám na přehradu.“

Jana se lekne. „Vždyť já musím do práce.“

Ale Jarda se na ní podívá starostlivě. „Máte volno. Musíte se přeci podívat na Váš dům, vyfotografovat pro pojišťovnu, sepsat věci, zkrátka máte co dělat,“ a odchází se svou matkou.

Děda spiklenecky zamrká. „Tady sousedky jsou moc hodné. Zátva přiveze paní vedoucí zdejšího obchůdku chleba, rohlíky, salámy pro vás a Vaše kolegy z přehrady.“

Jana se dívá užasle. „To jste všechno zařídil Vy sám?“

Děda se usmívá. „Ne já sám, ale Vy jste mě také moc pomohla u Vás, proto já teď musím pomoci Vám.“

Jana se dívá na dědu a má slzy v očích.

„Milý dědečku, moc vám děkuji. Víte, ale nesmíte se smát. Já jsem svého dědečka nepoznala, až teď, když jsem spala, tak přišel ke mně a mluvila jsem s ním. A on se Vám moc podobá,“ vydechne užasle Jana.

„No, když se mu podobám, tak bys mě měla také tykat a říkat dědo, ne? A já ti budu říkat Jani, budeš moje dcerunka roztomilá?“ usmívá se děda Janě do očí.

Jana je přemožena pláčem a vrhá se svému dědečkovi kolem krku a líbá ho na tváře.

Konečně má svého dědečka.